

פרשת ואתחנן תשע"ג

יסוד המציאות / הרב עקיבא קשתיאל

"כעבור סופה ואין רשע, וצדיק יסוד עולם" (משלי י', כה').

ופירש המצודות: "מיד כאשר יעבור הסופה... יוכרת הרשע ואיננו, אבל הצדיק הוא דומה ליסוד העולם שאינו זז ממקומו".

אנו לומדים כאן כיצד להתבונן נכון על המציאות. למה יש חוזק של קיום, ומה חולף והולך. למראית העין החיצונית, בודאי כוחו של הרשע נראה רב ועוצמתי, "יציצו כל פועלי און". אומנם,

בהסתכלות פנימית אנו מבינים, שמה שנותן את חוזק הקיום ואת התמדתו איננו העוצמה החיצונית אלא התוכן, שהוא הוא היש בעצמו. יתכן מצב של תוכן דל מאוד, שמולבש בלבושי דמיון

מרשימים מאוד. ברגע הנוכחי נראית המציאות הזו חזקה ושולטת, אבל העין הפקוחה רואה את הריק הממלא את הסוף של אותו רושם. מה שמכניע לאורך זמן הוא התוכן, המהות.

הסופה צריכה לחלוף, והרושם להתפוגג. אופנה תתחלף, הלך רוח כזה או אחר יעברו, ואותו מבנה שנראה בשעתו כל כך חסון ויציב- כליל יחלוף. "ונשגב ד' לבדו ביום ההוא, והאלילים כליל יחלוף (ישעהו פ"ב). "ישנה יחלף כליל כל ממלכות האליל, חסנך לעולם, לדור ודור מזכירך" (ציון הלא תשאליו".

ועוד יש להוסיף: "הצדיק הוא יסוד עולם וסיבת קיומו ושמירתו מהפגעים" (רלב"ג). הקיום הנצחי של כוחו של הצדיק (לפי הפירוש הראשון- "יסוד עולם"- מתקיים לעולם) הוא בכך שהצדיק הוא "יסוד לעולם". הוא מסור כולו להטבת העולם ולחיבור אל שורשו העליון. הצדיק מקיים את העולם, וזהי סיבת קיומו שלו. הרשע, שדואג לפרטיותו, גם ערכו פרטי ומוגבל בערך ההיסטוריה, ואליו הצדיק הוא בעל ערך כללי בכל אורחות חייו ושאפיותיו.

המצוות בארץ ישראל / הרב אליעזר

קשתיאל

ואתחנן, משה רבנו מתחנן מאוד להגיע לארץ ישראל. חז"ל שמים בפיו את הבקשה לקיים מצוות בארץ. יש כמה מקורות בפסוקים, בפרשיות הקרובות על כך שקיום המצוות בארץ ישראל שונה במהותו מקיום המצוות בחוץ לארץ.

בארץ ישראל יש משמעות אחרת לקיום המצוות. מסביר הרב קוק, בספרו אורות,

שבחוץ לארץ המצווה באה להציל

אותנו. להציל אותנו מהשפעות האזור, מהשפעת העמים. היא באה לחבר אותנו ולקשר אותנו אל משהו עליון ונשגב, להחזיק

את הראש מעל המים. בארץ שלנו, בארץ ישראל תפקיד המצוות משתנה, הוא לא בא לשמור על הייחודיות שלנו. אנחנו כבר מיוחדים, אנחנו בארץ שלנו, יש לנו את הזהות הלאומית הייחודית לנו.

המצוות בארץ מאפשרות לנו להביע, להוציא אל הפועל, בכלים מעשיים את כל זהותנו. המצוות הופכות להיות כליי הביטוי ולא כלי ההגנה ושמירה, כליי ההוצאה על הפועל.

משה רבנו אומנם לא זכה להיכנס לארץ. אבל בפרשתנו הוא מנסה לעשות משהו שמבטא את רצון ההוצאה לפועל "אֶז יבְדִיל מ'שָׁה". משה מבדיל שלוש ערים, שלוש ערי מקלט, שאומנם לא יתפקדו כרגע. אבל הרצון לפועל, ליצור ולהשפיע, ליצור חותם, כבר מנשב ברוחו של משה. קיום המצוות בארץ ישראל מבטא ומעצב את תדמית החיים שלנו, חיים של עם ישראל בארצו.

חדשות ואירועים

שבתות סוף שנה בישיבה הגבוהה

בשבת פרשת מטות מסעי, נסעה הישיבה הגבוהה יחד עם כל צוות הר"מים לשבת ישיבתית בעיר הקודש חברון ת"ו. לאחר טיול קצר ורחיצה במי המעיינות הזכים של הרי חברון, הספקנו עוד לפני כניסת השבת, לשמוע מגרשון בר כוכבא הרצאה על הקרב בסמטת הגבורה, ולהקביל את פני המרא דאתרא הרב דב ליאור, שניאות לקבלנו לשו"ת בהלכה (על שוקולד מברכים בורא פרי העץ).

המשך הידיעה באתר

בין הזמנים

עקב יציאה לבין הזמנים של בתי המדרש לא מועברים שיעורים. אנחנו מזמנים אתכם להנות ממגוון השיעורים שנמצאים בארכיון השיעורים שבאתר.

המעבר מחורבן לנחמה מתמקד בעיקר בהסתכלות הנכונה על המציאות- מה קיים ומה חולף, מה מובטח ומה מקרי. החורבן מפגיש אותנו עם מציאות קשה, שמותירה רושם של אבדון וחוסר אמון בכח לפעול ולגאול. הנחמה היא תודעה אמיתית על ה"יש" שבחיים. "יבש חציר, נבל ציץ, ודבר אלוקינו יקום לעולם". הסתכלות זו דורשת אומץ וגבורה, לא להתפעל מרשמי החוץ הזמניים, יש לעלות על הר גבוה, ולהכריז בקול: "הנה אלוקיכם!"

נחמו נחמו עמי, יאמר אלוקיכם, שבת שלום.